

BOLETÍN EPIDEMIOLÓGICO SEMANAL DE GALICIA

VOL. IV / 1990 / NUM. 10
SEMANA 45 / 1990
(4 / 10 Novembro)

SISTEMAS DE VIXILANCIA SANITARIA. REXISTROS DE CANCROS

Servicio de Epidemioloxía
Subdirección Xeral de Saúde Pública

Galicia, situada no extremo noroccidental da península, goza dun **clima** subtropical oceánico, de altos índices de pluviosidade anual e un accidentado **terreo** que dificulta as **comunicacións**. Estas, aínda por enriba, están máis ramificadas ó contar con respecto ó Estado con máis do 50% das súas **entidades de poboación**, para unha porcentaxe da mesma (poboación de dereito) dun 7,3%. A **distribución xeográfica** é eminentemente rural, residindo nos núcleos menores de 2.000 habitantes máis do 60% do total (España 20,1%)¹. As xentes de Galicia son máis vellas cas de España, supoñendo o sector de **idade** por enriba dos 60 anos preto do 20% dos galegos (17% aproximadamente para o Estado)².

Cunha taxa de **analfabetismo** lixeiramente superior á media estatal³, evidénciase unha baixa proporción entre os **titulados** galegos respecto ós do Estado, como pode verse na táboa seguinte (datos do Censo de 1981 para os titulados e a poboación «de feito». Matriculados no ano 83-84):

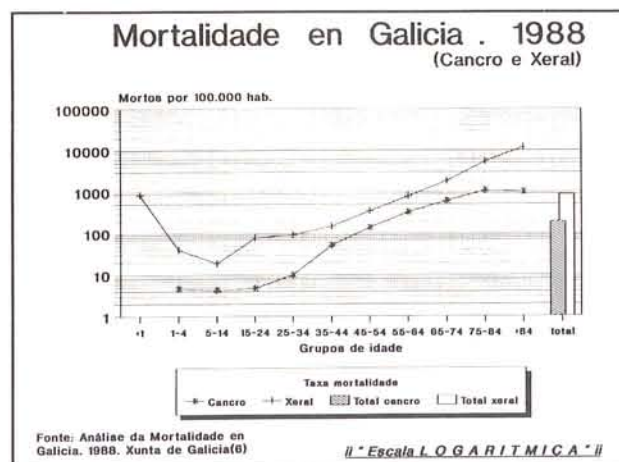
Galicia/Estado %	Estudios medios	Estudios superiores	Poboación
Titulados	4.2	6.0	7.30
Matriculados	6.1	4.8	

Fonte: A Poboación de Galicia. Proxeccións. Xunta de Galicia, 1987³.

Os **sectores de produción** ocupan en Galicia máis dun 35% da súa poboación activa na agricultura e tan só un 40% escaso en servizos (media do Estado 13 e 54%, respectivamente)⁴. Finalmente a revolta de números complétase sendo Galicia a que ten as máis altas **taxas de actividade e ocupación** do Estado e a máis baixa taxa de

paro⁵, o que en principio sería bo, se non fora porque a **productividade por emprego** en Galicia é a menor de tódalas Comunidades Autónomas (pouco máis dun 70% da media estatal)⁵.

Con este panorama e dando pé ó tópico, vese unha Galicia máis dispersa, menos profesionalizada e máis envellecida cá media do Estado, situación que non vai cambiar no futuro inmediato. A razón da idade fará en principio favorable unha maior incidencia e prevalencia das enfermidades crónicas, coma os **cancros**, segundo se podería supoñer da maior mortalidade por cancro conforme aumenta a idade⁶ (fig. 1). Isto avoga máis, se cabe, en prol dun **Sistema de Vixilancia de patoloxía tumoral** capaz e axeitado á situación. O que as xentes de Galicia teñan un menor nivel de estudos, xunto cá dispersión, vai facer que a xente teña tendencia a non acudir ó seu médico, e facelo só cando a situación estea xa moi avanzada e quizais sexa xa irreversible, e esa situación pode coñecerse e medirse. Os problemas da dispersión e malas comunicacións dificultan calquera acción sanitaria centralizada, así como a posta en común e a divulgación, aínda que non para botar atrás este proxecto dun Rexistro de Cancros de Galicia que, polo avanzado que se encontra na actualidade, xa vai sendo unha realidade. Atrás quedan os moitos esforzos, as dificultades atopadas e as solucións que permitirán, esperamos que en breve, os resultados.

OBXECTIVOS DOS REXISTROS DE CANCROS

Os obxectivos dunha actividade recompilatoria de calquera patoloxía, van ir parellos ós de calquera labor de información. No caso dos rexistros de cancro, pódense dividir segundo o tipo destes, o máis xeral é en poboacio-

cionais e hospitalarios. Moitos dos obxectivos serán comúns, pero haberá diferencias en canto á posibilidade da recollida dos datos e da utilización destes. No seguinte recadro pódense ve-los obxectivos dos rexistros de cancros.

- Coñecemento do **número** de cancros:
 - novos nun período (incidentes)
 - totais (prevalentes)
- do **tipo** de cancro:
 - por localización (órgano afecto)
 - histolóxico
- da **extensión** no momento do seu diagnóstico (por patoloxías)
- da súa **distribución xeográfica**
- das **tendencias**
- dos **factores e grupos de risco**
- Fonte de **investigación**:
 - Xeración de hipótese
 - Ensaio de hipótese
 - Fonte de casos (estudios caso-control)
- Así mesmo contribúe a:
 - Colaboración en **programas sanitarios** de control (detección precoz, ...)
 - Planificación e avaliación** de servizos
 - Elaboración de **protocolos** e normalización destes:
 - Clínicos
 - Terapéuticos
 - Como base para a **educación sanitaria da poboación**
 - estudio e formación continuada** dos profesionais

A NORMALIZACIÓN DOS REXISTROS

Un dos obxectivos máis importantes dos rexistros é a comparación entre os seus resultados. Para elo utilízase a estandarización ou normalización. A información, as taxas, índices e demais medidas relativas, deben vir dadas de forma que se poidan comparar con outras poboacións de diferente composición de sexo, idade, etc. A Organización Mundial da Saúde, por medio da Axencia Inter-

nacional de Rexistro de Cancro (International Agency of Research of Cancer, **IARC**) con sede en Lyon (Francia), dá as normas e as variables que considera convenientes para os rexistros. Crea así mesmo o mecanismo para a agregación dos datos procedentes de tódolos rexistros participantes previamente homologados por ela, dando unha imaxe do cancro a nivel mundial en publicacións de periodicidade quinquenal.

ENFERMIDADES DE DECLARACIÓN OBRIGATORIA SEMANA 45, DO 4/11/1990 Ó 10/11/1990

ENFERMIDADE	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		GALICIA	
	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.
FEBRE TIFOIDEA E PARATIFOIDEA	0	16	1	17	1	49	0	80	2	162
TOXIINFECCIÓN ALIMENTARIA	0	274	3	282	1	198	7	31	11	1.085
D. BACILAR (SHIXELOSE)	0	24	0	3	5	22	0	41	5	90
OUTROS PROCESOS DIARRÉICOS	422	16.834	117	7.275	165	13.085	425	22.848	1.129	60.042
TUBERCULOSE RESPIRATORIA	3	151	4	72	3	85	9	157	19	465
BRUCELOSE	0	3	0	37	1	65	0	0	1	105
TOSEFERINA	0	56	0	8	0	10	0	17	0	91
ESCARLATINA	4	113	3	47	0	13	3	30	10	203
INFECCIÓN MENINGOCÓCICA	0	19	1	16	0	13	1	14	2	62
VARICELA	49	2.898	34	1.188	25	1.233	60	2.839	168	8.158
SARAMPELO	0	194	0	154	0	242	0	58	0	648
RUBÉOLA	0	729	1	410	0	647	1	493	2	2.279
HEPATITE VÍRICA A	4	254	0	59	0	165	10	381	14	859
HEPATITE VÍRICA B	0	11	0	7	0	11	0	21	0	50
OUTRAS HEPATITES INFECCIOSAS	0	0	0	0	0	2	2	7	2	9
PAROTIDITE	0	401	0	89	0	77	6	803	6	1.370
SÍFILIS 1.ª OU 2.ª	1	13	0	9	0	14	0	21	1	57
URETRITE GONOCÓCICA	16	601	8	291	19	611	9	305	52	1.808
INFECCIÓN RESPIRATORIA AGUDA	2.923	82.031	1.438	55.638	1.731	55.160	2.902	107.935	8.994	300.764
NEUMONÍA	71	1.942	24	1.659	33	1.490	40	1.048	168	6.139
GRIPE	926	37.661	291	25.615	524	29.870	1.141	52.667	2.882	145.813
FIEBRE REUMÁTICA AGUDA	0	11	7	102	3	158	2	38	12	309

CONCELLO	BRUCELOSE		SHIXELOSE		ESCARLATINA		F. TIFOIDEA E PARATIFOIDEA		URETRITE GONOCÓCICA		GRIPE	
	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.
ALLARIZ		8		0		0		2		0	5	192
AMOEIRO		0		0		0		1		0		65
ARNOIA		0		0		0		0		1		25
AVIÓN		1		0		0		0		4		64
BALTAR		0		0		0		0	1	26	6	123
BANDE		0		0		0		0		0		585
BARBADÁS		0		0		0		0		0	4	176
BARCO DE VALDEORRAS, O		0		0		0		0	2	9	38	1.951
BAÑOS DE MOLGAS		0		0		0		0		1	6	166
BEADE		0		0		0		0		1	2	35
BEARIZ		0		0		0		0		0	14	852
BLANCOS, OS		0		0		0		0		2	4	114
BOBORÁS		0		0		0		0		2		117
BOLA, A		0		0		0		0		0		0
BOLO, O		0		0		0		0		1	3	72
CALVOS DE RANDÍN		0		0		0		0	1	8		405
CARBALLEDA		1		1		0		0	2	24	12	363
CARBALLEDA DE AVIA		0		0		0		0		0	18	894
CARBALLIÑO, O		0		0		0		3	2	14	17	2.506
CARTELLE		0		2		0		0		3	8	203
CASTRELO DE MIÑO		0		0		0		0		1	4	215
CASTRELO DO VAL		0		0		0		0		2		162
CASTRO CALDELAS		0		0		0		0	1	19	1	664
CELANOVA		0		0		0		2		16	20	458
CENLLE		0		0		0		1		4	17	475
CHANDREXA DE QUEIXA		2		0		0		0		3		150
COLES		0		0		0		0	1	14	3	124
CORTEGADA		1		0		0		0		2	5	113
CUALEDRO	1	1		0		0		0		1	2	106
ENTRIMO		0		0		0		0		2		816
ESGOS		1		0		0		0		0	4	145
GOMESENDE		0		0		0		0		2	2	62
GUDIÑA, A		2		0		0		0		4	2	231
IRIXO, O		0		0		0		1		3	10	228
LAROUCO		0		0		0		0	1	3		15
LAZA		0		0		0		0		2		141
LEIRO		0		0		0		0		3	2	47
LOBEIRA		0		0		0		0		4		98
LOBIOS		0		0		0		0	1	17	6	284
MACEDA		2		0		0		0		7	9	303
MANZANEDA		3		0		0		0		7	7	421
MASIDE		0		0		0		0		0	1	66
MELÓN		0		0		0		3		2	15	147
MERCA, A		2		0		0		3		1		179
MEZQUITA, A		5		0		0		0		2		182
MONTEDERRAMO		0		0		0		0		1		87
MONTERREI		1		3		0		3		4	1	275
MUIÑOS		0		0		0		0		69	5	849
NOGUEIRA DE RAMUÍN		1		0		0		0		1	1	267
OIMBRA		0		0		0		0	1	9	7	221
OURENSE		9	1	7		3		9	1	33	119	2.778
PADERNE DE ALLARIZ		0		0		0		0		3		335
PADRENDA		1		4		0		1		1	3	20
PARADA DE SIL		0		0		0		1		2		16
PEREIRO DE AGUIAR		0		0		0		0		1	26	1.077
PEROXA, A		0		0		0		0	1	11	4	95
PETÍN		1		0		0		0		2		480
PIÑOR		1		0		7		0		15	1	94
POBRA DE TRIVES		1		0		0		1		0	3	355
PONTEDEVA		0		0		0		0		8	3	67
PORQUEIRA		1		0		0		0		0		45
PUNXÍN		0		0		0		0		0		29
QUINTELA DE LEIRADO		0		0		0		0		0	1	164
RAIRIZ DE VEIGA		0		0		0		0		9	7	208
RAMIRÁS		0		0		0		0		6	7	231
RIBADAVIA		0		0		1		1		12	7	735
RÍO		0		0		0		0	1	14	2	102
RÍOS		0		0		0		0		3	6	210
RÚA, A		0		1		0		0		3	2	372
RUBIÁ		0		0		0		0	2	3	4	140
SAN AMARO		1		0		0		0		4		70
SAN CIBRAO DAS VIÑAS		0		0		0		0		5		109
SAN CRISTOVO DE CEA		0		0		0		0		4	3	243
SANDIÁS		2		0		0		1		1	6	137
SARREAUS		0		0		0		0		2	10	206
TABOADELA		0		0		0		1		1		215
TEIXEIRA, A		0		0		0		1		0		2
TOÉN		0		0		0		0		2		49
TRASMIRAS		0		0		0		0		21	24	586
VEIGA, A		0		0		0		2		1	1	94
VEREA		0		0		0		1		0	1	162
VERÍN		1		0		0		3		4	2	241
VIANA DO BOLO		1		3		0		0	1	68	5	2.439
VILAMARÍN		0		0		0		0		2		63
VILAMARTÍN DE VALDEORRAS		0		0		0		0		9	4	55
VILAR DE BARRIO		0		0		0		0		4	4	358
VILAR DE SANTOS		2		0		0		0		18	1	93
VILARDEVÓS		8		0		0		1		6	3	101
VILARIÑO DE CONSO		1		0		0		0		1		48
XINZO DE LIMIA		3		0		2		6		23	3	532
XUNQUEIRA DE AMBÍA		1		0		0		0		0	1	42
XUNQUEIRA DE ESPADANEDO		0		1		0		0		8		33
TOTAL	1	65	5	22		13	1	49	19	611	524	29.870

* Os resultados deste cadro son provisionais.

HEPATITE A		HEPATITE B		INFECCIÓN MENINGOCÓCICA		NEUMONÍA		PAROTIDITE		OUTROS PROCESOS DIARREICOS		RUBÉOLA		F. REUMÁTICA AGUDA		XARAMPÓN	
Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.
3	0		0		0	1	7		1	1	60		3				0
3	0		0		0		2		0		31		4				6
0	0		0		0		2		1		7		1				0
0	0		0		0		0		0		79		2				0
0	0		0		0		0		0	1	42		0				0
0	0		0		0		15		0		30		0				0
0	0		0		0		0		0		80		0				4
0	4		0		0	2	35		0	9	557		2		12		0
12	0		0		0	1	9		0	2	156		3		5		0
0	0		0		0		0		0		15		0				0
0	0		0		0	1	14		0	1	31		0				0
0	0		0		0		7		0	1	40		0				0
1	0		0		0		5		0	4	233		12		1		0
0	0		0		0		0		0		0		0				0
1	0		0		0		3		0		147		0				0
0	0		0		0		5		0		66		0		1		0
2	0		0		0		4		0	4	202		10		0		36
0	0		0		0	2	121		3	1	141		5	1	15		0
4	0		0		0	4	18		1	4	1.081		72		1		1
0	0		0		0		11		0		145		28		0		0
1	0		0		0		5		3	2	45		3	1	1		2
0	0		0		0	1	20		0	2	81		5		0		1
0	0		0		0		9		1		43		0		0		0
5	0		0		0	1	20		2	12	318		0		5		1
2	0		0		0		38		0		26		0		1		2
0	0		0		0		1		0		23		1		0		0
1	0		0		0		13		0	3	79		0		6		0
2	0		0		0	2	8		0		39		0		0		0
0	0		0		0		5		0	1	115		31		0		0
0	0		0		0		20		0	4	112		4		1		111
0	0		0		0		2		2		8		0		0		3
1	0		0		0		4		0		11		0		0		0
0	0		0		0		3		0	1	24		19		0		0
4	0		0		0	1	20		0	5	166		2		0		0
0	0		0		0		1		0		23		3		2		0
0	0		0		0	1	7		0		68		6		0		0
0	0		0		0		0		0		2		1		0		1
2	0		0		0		6		1		64		2		0		0
0	0		0		0		5		0	2	132		3	1	6		30
2	0		0		0	2	9		0	15	197		0		0		1
0	0		0		0	1	21		0	1	163		0		0		0
0	0		0		0		7		1		28		45		0		0
0	0		0		0		3		0	4	41		19		0		0
0	0		0		0	1	3		0		61		8		0		0
0	0		0		0		1		1		22		10		0		0
0	0		0		0		58		0		45		0		3		0
0	0		0		0		9		1	1	133		4		0		0
0	0		0		0		92		0	1	349		26		17		2
1	0		0		0		5		1		129		2		0		0
0	0		0		0		8		0	1	185		2		0		0
69	5		7		5	5	358		9	56	2.182		49		28		10
0	0		0		0		48		5		278		1		0		0
0	0		0		0		3		0		76		0		0		0
0	0		0		0		0		0		53		0		0		0
0	0		1		2	2	78		0	1	372		0		5		0
0	0		1		2		8		5		37		2		3		0
0	0		0		0		15		0	1	106		0		0		4
0	0		0		0		20		6	2	134		0		10		3
0	0		0		0	1	8		6	3	140		0		0		0
0	0		0		0		2		0		36		1		0		0
0	0		0		0		0		1		6		3		0		0
0	0		0		0		0		0		22		0		0		0
0	0		0		0		0		0		11		1		0		0
1	0		0		0	1	6		0		88		53		0		0
0	1		0		0		9		0		54		0		0		0
4	0		0		0		24		11		248		14		5		0
0	0		0		0		11		2	1	130		0		4		0
0	0		0		0		12		0		101		2		0		0
0	0		0		0		2		0		445		2		0		1
0	0		0		0		4		0		49		0		0		6
0	0		0		0		5		0		40		6		0		0
0	0		0		0		3		0	3	80		11		0		4
1	0		0		0		12		0		235		0		0		0
0	0		0		0		0		0		60		0		0		0
0	0		0		0		6		0	2	191		9		2		0
0	0		0		0	1	13		0		41		2		0		10
0	0		0		0		4		0		31		1		0		0
0	0		0		0		3		0		61		4		0		0
0	0		0		0	1	26		0	4	125		30		1		0
0	0		0		0		1		0	1	78		0		0		0
0	0		0		0		0		0		5		0		0		1
6	0		0		0		15		2		280		10		2		4
0	0		0		0		88		2		231		11		2		0
0	0		0		0		1		0		21		2		10		0
0	0		0		0		5		1	2	100		0		2		0
9	0		0		0		3		1		95		7		0		0
1	0		0		0		2		0		83		7		3		0
0	0		0		0		5		1	1	240		15		0		0
0	0		0		0		2		1		34		0		0		0
6	1		1		1		14		1	3	356		63		0		2
20	0		0		0		1		0		48		0		0		0
1	0		0		0	1	12		4	2	207		3		0		0
165		11		13		33	1.490		77	165	13.085		647	3	158		242

PROVINCIA: OURENSE. SEMANA: 45, DO 4/11/1990 Ó 10/11/1990

CONCELLO	SÍFILIS 1.ª ou 2.ª		TOSEFERINA		TUBERCULOSE RESPIRATORIA		VARICELA		INFECCIÓN RESPIR. AGUDA (I.R.A.)		TOXIINFECCIÓN ALIMENTARIA		OUTRAS HEPATITES INFECCIOSAS	
	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.
ALLARIZ		0		0		2		32	4	536		7		0
AMOEIRO		0		0		2		17		39		0		0
ARNOIA		0		0		0		3		10		0		0
AVIÓ		0		0		0		6	9	473		0		0
BALTAR		0		0		0		8	4	79		0		0
BANDE		0		0		0		0		738		0		0
BARBADÁS		0		0		0		7	15	362		0		0
BARCO DE VALDEORRAS, O		1		0		0	1	8	71	2.787		7		2
BAÑOS DE MOLGAS		0		0		0		3	4	106	1	2		0
BEADE		0		0		0		2		19		1		0
BEARIZ		0		0		0		7	34	1.532		0		0
BLANCOS, OS		0		0		0		2		64		0		0
BOBORÁS		0		0		1		110	44	1.471		7		0
BOLA, A		0		0		0		0		0		0		0
BOLO, O		0		0		0		0		46		0		0
CALVOS DE RANDÍN		0		0		0		21	10	677		0		0
CARBALLEDA		0		0		0		1	36	930		0		0
CARBALLEDA DE AVIÁ		0		0		1		3	17	807		0		0
CARBALLIÑO, O		0		0		1		26	119	2.536		5		0
CARTELLE		0		0		1		17	33	891		8		0
CASTRELO DE MIÑO		0		0		0		26	6	343		0		0
CASTRELO DO VAL		0		0		0		0	25	701		0		0
CASTROCALDELAS		0		1		0		0		951		5		0
CELANOVA		0		0		2		4	28	533		1		0
CENLLE		0		0		1		7	15	592		0		0
CHANDREXA DE QUEIXA		0		0		0		24		224		0		0
COLES		0		0		0		16	17	186		1		0
CORTEGADA		0		0		0		3	2	78		0		0
CUALEDRO		0		0		3		1		255		0		0
ENTRIMO		0		0		1		42	21	1.164		1		0
ESGOS		0		0		0		1		82		0		0
GOMESENDE		0		0		0		1	7	166		0		0
GUDIÑA, A		1		0		0		3	10	294		0		0
IRIXO, O		0		0		1		3	28	792		0		0
LAROUCO		0		0		0		0	3	218		0		0
LAZA		0		0		1		8	13	579		3		0
LEIRO		0		1		0		9		13		1		0
LOBEIRA		0		0		0		5	6	308		0		0
LOBIOS		0		1		0		30		37		0		0
MACEDA		0		0		0		2	30	418		0		0
MANZANEDA		0		0		0		4	9	223		0		0
MASIDE		0		0		0		1	31	334		0		0
MELÓN		0		0		0		17	1	7		1		0
MERCA, A		0		0		0		9	18	358		17		0
MEZQUITA, A		0		0		0		0		156		0		0
MONTEDERRAMO		0		0		0		6	14	343		0		0
MONTERREI		0		0		2		2	9	547		0		0
MUIÑOS		0		0		0		20	17	585		0		0
NOGUEIRA DE RAMUÍN		1		0		0		6	23	619		10		0
OIMBRA		0		0		2		3	5	201		0		0
OURENSE		3		0	1	33	2	231	421	8.626		62		0
PADERNE DE ALLARIZ		0		0		0		35	1	675		0		0
PADRENDA		0		0		0		18	17	528		0		0
PARADA DE SIL		0		0		0		2		426		0		0
PEREIRO DE AGUIAR		0		0		0		31	56	1.468		2		0
PEROXA, A		0		0		0		9		12		0		0
PETÍN		0		0		0		2	16	68		11		0
PIÑOR		0		1		0	10	49	8	239		1		0
POBRA DE TRIVES		0		0		1		2	48	697		4		0
PONTEDEVA		0		0		0		14	5	186		0		0
PORQUEIRA		0		0		0		1		9		0		0
PUNXÍN		0		0		1		0		128		0		0
QUINTELA DE LEIRADO		0		0		0		1	8	644		0		0
RAIRIZ DE VEIGA		3		0		0		64	2	58		0		0
RAMIRÁS		1		0		0		17	4	121		0		0
RIBADAVIA		1		0		2		27	17	1.408		2		0
RÍO		0		0		0		8	8	130		0		0
RÍOS		0		0		0		6	12	453		0		0
RÚA, A		0		0		0		2	24	562		0		0
RUBIÁ		0		0		0		3	10	705		0		0
SAN AMARO		0		0		0		3		141		0		0
SAN CIBRAO DAS VIÑAS		0		0		10		19	41	291		6		0
SAN CRISTOVO DE CEA		0		0		0	10	37	26	706		0		0
SANDIÁS		0		0		0		3	28	375		1		0
SARREAU		0		0		0		2	14	354		0		0
TABOADELA		0		0	2	5	2	22	3	83		8		0
TEIXEIRA, A		0		0		0		0	2	37		0		0
TOÉN		0		0		0		2	9	309		0		0
TRASMIRAS		1		0		0		2		115		0		0
VEIGA, A		0		0		0		0	9	176		0		0
VEREA		0		0		1		0		0		0		0
VERÍN		0		0		0		12	14	639		1		0
VIANA DO BOLO		1		0		0		7		2.625		3		0
VILAMARÍN		0		0		1		1	4	267		0		0
VILAMARTÍN DE VALDEORRAS		0		0		1		0	30	2.273		0		0
VILAR DE BARRIO		0		0		1		5	40	1.149		2		0
VILAR DE SANTOS		0		0		0		6	8	156		0		0
VILARDEVÓS		1		0		0		4	33	798		3		0
VILARIÑO DE CONSO		0		0		0		1	17	309		0		0
XINZO DE LIMIA		0		1		3		12	20	878		15		0
XUNQUEIRA DE AMBÍA		0		0		5		28	17	279		0		0
XUNQUEIRA DE ESPADANEDO		0		5		0		19	21	647		0		0
TOTAL		14		10		3		25	1.233	1.731	55.160	1	198	2

* Os resultados deste cadro son provisionais.

TIPOS DE REXISTROS DE CANCROS

A clasificación máis habitual nos rexistros de cancros vai ser en **poboacionais** e hospitalarios. Nos primeiros imortalará o reconto dos casos novos (incidencia) ca máxima exhaustividade para que non se perdan casos infravalorando a situación. Permitirá, mediante a estandarización respecto a unha poboación determinada (europea, mundial...), establecer comparacións con outras Comunidades Autónomas, outros Estados, ou poboacións máis pequenas, como poden ser as provinciais.

Os rexistros de base poboacional traballan cun gran volume de datos, nos que hai que salvagarda-la confidencialidade. Para a recollida solicítase a colaboración de tódolos centros e fontes nos que se poida aportar información sobre cancros. Esta ten que ser activa, coa mobilización de persoal e medios que supón. O segredo profesional manténse por compromiso explícito do Rexistro cos facultativos ou centros para a explotación dos datos, a confidencialidade limita, así mesmo, o seu uso, tendo que axustarse á lei vixente⁷, a que obriga ó segredo.

O rexistro **hospitalario** está máis no labor dos clínicos, no seguimento e na avaliación das actitudes terapéuticas. Non ten obxecto referilo a unha poboación, pois esta sería hipoteticamente toda a que pode acudir ó hospital, sendo o cálculo practicamente imposible. A dificultade da recollida dos datos vai ser moito menor neste caso debido á concentración das fontes nestes. A súa existencia e a colaboración co rexistro poboacional supón un reforzo de grande importancia para este, permitindo que o persoal dedicado á recollida dos datos poida intensificar-la busca en fontes de menor rendemento, mellorando así a calidade.

Outros rexistros a citar⁸ son os de tumores en nenos, cancros do óso (Heidelberg), de leucemia (Perth), xinecolóxicos, de retinoblastoma (Tokio), etc.

REXISTROS ESPAÑOIS

En España o decano dos rexistros é o de Zaragoza, que comezou as súas andaduras polos anos 60 e publica os seus primeiros resultados en 1966⁹. Colabora co IARC nas últimas tres publicacións, «Incidencia do cancro en cinco continentes»¹⁰. Sucesivamente súmase o Rexistro de

Navarra nas dúas últimas, e o de Tarragona na derradeira. Máis rexistros están en marcha como son o de Asturias, Granada, País Vasco e outros como é o propio noso.

REXISTRO DE CANCROS DE GALICIA

Intentando cumprir os obxectivos dun rexistro de poboación ata agora comentados, e axustándose ás normas do IARC, para estes, o noso Rexistro leva xa en rodaxe unha vida de tres anos desde o seu inicio. Aínda que se poida pensar que tres anos sin resultados son excesivos, ninguén con experiencia no tema recomenda a explotación dos mesmos, en principio provisionais, antes deste tempo.

O Rexistro conta cun equipo de profesionais médicos para a recollida activa e directa da información nas fontes repartidas polas catro provincias, centralizándose nun rexistro informatizado no Servizo Galego de Saúde. O Rexistro se encadra por este orden dentro do Servizo de Epidemioloxía, Subdirección de Saúde Pública, Servizo Galego de Saúde, Consellería de Sanidade.

Tendo recollida a información do ano 1989 e case a do 1990, o proceso destes datos esperamos facelo en breve, dando os primeiros resultados.

UTILIDADE DOS REXISTROS

Na época na que vivimos, na que a información ten un papel vital, case é redundante afondar nos sistemas de información e concretamente na utilidade dos rexistros de cancro, tema no que xa existen publicacións⁸. Calquera na xestión, na planificación de servizos, xa públicos ou privados e na investigación é consciente da importancia da información para os seus labores cotiáns. Mais o que máis chama a atención é o interese que vai despertando nun sector menos de moda que xestores, planificadores e investigadores, no ca súa importancia radica na demanda da xente enferma e na que non quere enfermarse, e que resollen o día a día da asistencia sanitaria. E é que cada vez máis uns e outros profesionais da saúde galega necesitan. solicitan e reivindicar unha información axeitada ós tempos, que vén determinada polas súas necesidades profesionais. Isto é o que determina a utilidade do Rexistro e a súa necesidade, nun territorio no que unha de cada 4 ou 5 mortes son por cancro (22,95% en 1988⁶).

BIBLIOGRAFÍA

1. La situación sanitaria de Galicia. 1983-1987. Dirección Comisionada del Ministerio de Sanidad en la Comunidad Autónoma de Galicia. A Coruña. Galicia Editorial. 1988.
2. Galicia en cifras. Anuario 1988. Instituto Galego de Estatística. Santiago. 1989.
3. A poboación de Galicia. Proxeccións. Centro de Información estatística de Galicia. Santiago. 1987.
4. España en cifras. Año 1989. Instituto Nacional de Estadística. Madrid. 1990.
5. Renta Nacional de España y su distribución provincial. 1987. 17.ª Edición. Banco Bilbao Vizcaya. Bilbao. 1990.
6. Análise da Mortalidade en Galicia. 1988. Servizo Galego de Saúde. Santiago de Compostela. 1989.
7. Ley 12/1989, de 9 de mayo, de la Función Estadística Pública. BOE n.º 112, do xoves, 11 de maio de 1989.
8. The role of the registry in cancer control. I.A.R.C. Scientific Publications n.º 66. Lyon. 1985.
9. El Registro de Cáncer poblacional de Zaragoza. Boletín Epidemiológico de Aragón. Año I. De 29 de julio a 25 de agosto. Núm. 3. Diputación General de Aragón. Zaragoza. 1984.
10. Cancer Incidence in Five Continents. Volume V. I.A.R.C. Scientific Publications n.º 88. Lyon. 1987.